

LET OP: H5 wordt H2!**1. Inleiding**

Dit pedagogisch profiel is van toepassing op het kindercentrum DE kleine èn GROTE Wereld. Het is tot stand gekomen door discussies per onderwerp in groepjes tijdens de teamvergaderingen. Het hoofd heeft er per onderwerp verslag van gemaakt. In de eerstvolgende teamvergadering werd dat aangevuld door de teamleden en vervolgens vastgesteld. Hieruit is het pedagogisch profiel voortgekomen.

De opvang op DE kleine èn GROTE Wereld staat bekend om zijn fleurige en lichte uitstraling en de leuke activiteiten die er voor kinderen èn ouders georganiseerd worden. Er is een fantastische grote tuin met veel groen en speelmogelijkheden voor kinderen van 0-8 jaar. Bovendien hebben we een dierenverblijf met kippen en konijnen die samen met de kinderen verzorgd worden.

DE kleine èn GROTE Wereld staat open voor alle ouders en kinderen.

Heel bijzonder is de 3+ BSOgroep die in 2006 van start is gegaan. Het unieke van deze groep is dat de overgang van kinderdagverblijf naar buitenschoolse opvang niet samenvalt met het wennen aan het naar school gaan. Na schooltijd komen de kinderen in de hun reeds vertrouwde groep spelen.

2. De visie van kindercentrum DE kleine èn GROTE Wereld op kinderen, opvoeden en de rol van de kinderopvang

Ieder kind is uniek, karakter en persoonlijkheid zijn mede bepalend voor de wijze waarop en het tempo waarin ieder kind zich ontwikkelt. De ontwikkeling van kinderen speelt zich in de eerste plaats af in de eigen omgeving, waarin de ouders als belangrijkste opvoeders een rol spelen. Wij zien de rol van de kinderopvang als een aanvulling op de opvoeding thuis. Wij vinden dat ons kinderdagverblijf een eigen specifieke taak heeft. Wij bieden de kinderen de mogelijkheid op te groeien in een groep. Het contact met de andere kinderen nodigt uit tot het oefenen van sociale vaardigheden. De groep zien we als middel om te leren op een speelse manier. Het allerbelangrijkste daarvoor vinden wij dat kinderen zich emotioneel veilig voelen. Daarom besteden we ook veel aandacht aan het wennen zodat het kind weet wie we zijn, wat het van ons kan verwachten en dat het bij ons terecht kan als het iets vervelend of moeilijk vindt.

Onze belangrijkste pedagogische uitgangspunten zijn dan ook:

- zelfstandigheid,
- weerbaarheid,
- zelfvertrouwen,
- rekening leren houden met elkaar,
- respect voor elkaar en voor elkaars bezittingen.

In het algemeen houden we niet de visie aan van één bepaalde pedagoog, maar van verschillende pedagogen.

3. De pedagogische doelstelling van Kindercentrum DE kleine èn GROTE Wereld

Onze pedagogische doelstelling is kinderen een veilige plek te bieden, waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Alleen als een kind zich emotioneel veilig voelt zal het zich optimaal ontwikkelen. De opvoedingsdoelen uit de Wet Kinderopvang onderschrijven we door de streven naar:

- emotionele veiligheid
- het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- het oefenen van sociale competenties
- het overbrengen van de waarden en normen die een bijdrage levert aan de socialisatie van het kind

Vooraf dit laatste punt krijgt speciale aandacht, omdat we rekening willen houden met de verschillende culturele achtergronden.

Verder vinden wij het belangrijk dat kinderen de natuur beleven en dus veel buitenspelen. Dit komt ook de motorische ontwikkeling ten goede .

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
a.arkesteijn	a.vermeulen	o.bakker	07-01-2008	1

We geven veel aandacht aan de taalontwikkeling. We lezen vaak voor en we zingen veel. Tijdens deze activiteiten is er veel interactie tussen kinderen onderling en tussen leiding en kinderen.

4. De pedagogische praktijk rondom de basisregels op DE kleine èn GROTE Wereld

In het pedagogisch beleid is in de vorm van pedagogische basisregels voor de hele organisatie vastgelegd wat we doen. In dit pedagogisch profiel beschrijven wij hoe we dit doen op DE kleine èn GROTE Wereld. De basisregels zijn onderverdeeld naar de vier opvoedingsdoelen uit de Wet Kinderopvang.

4.1. Emotionele veiligheid op DE kleine èn GROTE Wereld

Het meest kenmerkende voor DE kleine èn GROTE Wereld op het gebied van emotionele veiligheid is:

- De zorg van het team voor een veilige hechting en geborgenheid; we vinden het belangrijk dat kinderen zich veilig voelen op DE kleine èn GROTE Wereld.
- Het belang van voorspelbaarheid, structuur in de dag en vaste, sensitieve groepsleiding.
- Het belang van rituelen en vieringen, waarbij wij veel gebruik maken van thema's. Deze manier van werken biedt kinderen houvast, zekerheid en geeft openingen voor een dialoog.

4.1.1. Voldoende aandacht voor wennen op een nieuwe groep

Ouders komen samen met hun kind voor een intakegesprek met de leidster van de groep waar hun kind geplaatst is. Twee weken voor de ingangsdatum mag het kind twee keer een paar uur komen wennen. We proberen het kind steun en aandacht te bieden zodat het wennen zo soepel en snel mogelijk verloopt. Contact met de ouders is hierbij heel belangrijk. Als het nodig is komt het kind vaker om te wennen. We laten het komen op dagdelen dat de groep niet vol is, zodat de leiding het kind de aandacht kan geven die het nodig heeft.

We koppelen een vaste pedagogisch medewerker aan het kind; deze is ook degene die het kind een aantal keren per week zal zien. Zo heeft het kind een vast gezicht, steun en herkenningspunt. Het is voor een kind ook makkelijker om eerst aan één en later aan meer mensen te wennen.

We proberen een kind zich thuis te laten voelen door het persoonlijke aandacht te geven Dit doen we door extra op te letten als een kind nieuw is op de groep. Dan zetten we het kind bijv. naast ons in de kring. (Zie ook 4.1.5.) Soms werkt het ook goed door iets van thuis mee te laten nemen, bijv. een doek met de geur van mama. In het algemeen laten we zoveel mogelijk merken dat we het kind zien, door te knuffelen, op schoot te nemen, een aai over de bol, luisteren naar wat een kind te vertellen heeft etc. Als kinderen doorstromen van de baby- naar de peutergroep wordt er een wenprogramma gemaakt zodat het kind een aantal keren een uurtje kennis maakt met de nieuwe groep kinderen en pedagogisch medewerkers.

Bij de een nieuw BSO-kind vragen we een ander kind van de groep om het nieuwe kind alles te laten zien, zodat het ook meteen contact heeft met een ander kind. Tijdens een eet- of drinkmoment stellen we het nieuwe kind voor aan de andere kinderen.

4.1.2. Bij plaatsing van kinderen rekening houden met specifieke omstandigheden, zoals samenstelling van de groep op dat moment

Bij een plaatsingsaanvraag bekijken we de samenstelling en de grootte van de groep. We kijken hoeveel baby's we hebben en overleggen met elkaar om te bepalen of we de kinderen voldoende aandacht kunnen geven. Als dit niet kan dan overleggen we of er een mogelijkheid is om het kind op een andere dag te plaatsen en eventueel op een latere tijdstip, als de groepsgrootte en/of de groepssamenstelling gunstiger is voor een plaatsing op de gevraagde dagdelen.

Bij doorplaatsen naar en andere groep proberen we zoveel mogelijk rekening te houden met vriendschappen die tussen kinderen zijn ontstaan.

Bij kinderen die specifieke verzorging nodig hebben, kijken we of we dat echt kunnen bieden. Er zijn afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat per dag niet teveel kinderen geplaatst worden die allemaal extra aandacht nodig hebben.

4.1.3. Rekening houden met specifieke behoeften van kinderen en eigenheid van kind respecteren

We beseffen dat sommige kinderen een "gebruiksaanwijzing" hebben en hiermee houden wij rekening. Ieder kind is uniek en mag er zijn. Kinderen mogen hun eigen spel of activiteit kiezen. Ze zijn vrij om aan activiteiten mee te doen. We houden er rekening mee dat het voor de BSO-kinderen ook hun vrije tijd is.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
a.arkesteijn	a.vermeulen	o.bakker	07-01-2008	1

4.1.4. Gevoelens serieus nemen

We gaan ervan uit dat een kind zijn/haar emoties mag tonen. Wij respecteren deze gevoelens. Wij proberen kinderen te lezen en verwoorden het gevoel dat we zien. Als een kind verdrietig of boos is bij afscheid nemen, dan proberen we het kind te troosten en met het kind te praten over zijn/haar verdriet. We benoemen de gevoelens zodat het kind zich begrepen voelt. Bij peuters en BSO-kinderen gaan we in gesprek om te achterhalen wat er aan de hand is. We accepteren niet zonder meer het bijbehorende gedrag. We staan niet toe dat het kind zichzelf of anderen pijn doet of kwetst.

4.1.5. Zorgen voor veilige hechting, voor geborgenheid, zorgen dat kinderen zich veilig voelen; zorgen voor voorspelbaarheid, structuur in de dag, vaste en sensitieve groepsleiding, rituelen en vieringen

We bieden een kind mogelijkheden om zich veilig te voelen, zodat het zich veilig kan hechten. We proberen een kind zich thuis te laten voelen door persoonlijke aandacht. We letten hier extra op als een kind nieuw is op de groep. Dan zetten we het kind bijv. naast ons in de kring. Soms werkt het ook goed door iets van thuis mee te laten nemen, bijv. een doek met de geur van mama. In het algemeen laten we zoveel mogelijk merken dat we het kind zien, door te knuffelen, op schoot te nemen, een aai over de bol, luisteren naar wat een kind te vertellen heeft etc. We doen dit door:

- op kinderen in te spelen, te laten merken dat we er voor ze zijn
- duidelijk te zijn en veel te vertellen over wat we doen; bijv.: "Eerst even dit doen, dan kom ik bij jou" consequent te zijn in wat wel en niet mag
- kinderen te belonen en complimentjes te geven als ze iets goed doen.

We zorgen voor emotionele veiligheid door structuur, vaste groepsleiding, rituelen en vieringen. We hebben een vaste dagindeling, zodat kinderen weten wat ze kunnen verwachten. Dat biedt veiligheid. We hebben vaste rituelen, die veel in de dagindeling zichtbaar zijn. Bijv. de kring met de kinderen, die twee keer per dag gehouden wordt. De kinderen drinken en eten dan wat met elkaar en ze doen groepsspelletjes en zingen liedjes.

We vieren ook altijd de verjaardagen van de kinderen en de leidsters. De jarige krijgt een muts en het kind mag op de 'verjaardagsstoel' zitten en de kinderen mogen trakteren. Daarnaast zijn er vaste festiviteiten op de locatie: pleinfest, sinterklaas, opa- en omadag.

We werken veel met thema's. Thema's zijn de seizoenen, een feest (bijv. Pasen, Kerstmis) of andere onderwerpen die de kinderen aanspreken. De leidsters zorgen voor spullen in de groepsruimte die met het thema te maken hebben en kinderen maken dan dingen rond dat thema. Soms komt er ook 'spontaan' een thema vanuit de kinderen of uit een gesprekje met een kind. Dan proberen we daar de hele groep bij te betrekken (bijv. over een mama die een baby in de buik heeft). Ieder groep heeft z'n eigen thema's. Na afloop van een thema doen we soms even bewust niets aan een nieuw thema, om ruimte te geven voor spontane dingen, van de kinderen en/of van leidsters.

4.1.6. Aandacht voor lichaamstaal, proberen kinderen te 'lezen' zowel baby's als peuters als BSO-kinderen, maar niet te snel invullen

Met lezen bedoelen we inleven, invoelen, begrijpen. We houden er rekening mee dat het ene kind makkelijker te lezen is dan het andere kind. Als een kind zich bijv. niet lekker voelt, dan spelen we daarop in. Als een kind net is verhuisd, er een baby bij is gekomen in het gezin, of vader of moeder op reis is, is het soms van slag. Dit heeft invloed op zijn gedrag. We gaan er niet tegenin, maar accepteren het. Met peuters en BSO-kinderen helpt het vaak om erover te praten met het kind. Het kind voelt zich dan begrepen.

4.1.7. Aandacht voor ingrijpende gebeurtenissen in het leven van een kind

Dit doen we door het kind ruimte te geven en begrip te tonen om zijn ervaring te kunnen verwerken. We overleggen zorgvuldig met ouders over hoe zij ermee omgaan en kijken of we hen hierin kunnen steunen en of we hun aanpak ook eventueel ook op de groep kunnen toepassen.

We benoemen de gebeurtenis die voor het kind ingrijpend is en stellen ons sensitief en empathisch op. Zo nodig geven we extra aandacht aan het kind, afhankelijk van de gebeurtenis. Bijvoorbeeld een verjaardag of de geboorte van een broertje/zusje vieren zoals het de gewoonte is op de groep. We accepteren het ook als kinderen er juist niet over willen praten. De keuze is aan het kind. Wel houden we het kind extra in de gaten en geven het een extra knuffel als het aangeeft dat het die nodig heeft.

4.1.8. Aandacht voor lichamelijke veranderingen bij een kind

We besteden aandacht extra aandacht aan de momenten waarop kinderen een groeisporging maken. We begeleiden kinderen bij het leren zitten, staan en lopen. We helpen peuters met zindelijk worden.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
a.arkesteijn	a.vermeulen	o.bakker	07-01-2008	1

We doen dit door het kind te begeleiden en het de ruimte te geven om op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo dit proces te doorlopen.

We zijn deskundig in het waarnemen van lichamelijke veranderingen of vorderingen. We signaleren het wanneer deze veranderingen al dan niet plaatsvinden. We proberen bijvoorbeeld om kinderen zelf de beker te laten pakken. Wij geven ze de ruimte met omdraaien. We kijken naar de leeftijdsfasen; bijv. als ze gaan klimmen, fietsen, zindelijkheid enz. Wij kijken ook naar verandering waar "aan gewerkt" moet worden, bijv. als ze teveel op de tenen lopen.

BSO-kinderen stimuleren we nieuwe uitdagingen aan te gaan, zoals touwtje springen, voetballen, klimmen in het klimrek, behendigheids spelletjes zoals Twister, enzovoort.

4.1.9. Accepteren van elk kind zoals het is, elk kind zijn eigen ontwikkeling in zijn eigen tempo gunnen, stimuleren als dat nodig is

We respecteren ieder kind. We stimuleren wel, bijv. spelenderwijs oefenen als een kind de kleuren nog niet zo goed kent, maar we dwingen niet. We richten ons vooral op dingen die het kind wel kan en benoemen wat we zien. We zijn wel alert op een mogelijke ontwikkelingsachterstand. Dit bespreken we dan met de ouders.

Als kinderen verschillen ontdekken, praten we erover op een manier dat ieder kind anders is en anders mag zijn en dat dat juist leuk is. We laten ze bijv. voelen aan elkaars haar. Ook in de kring, via boekjes komen verschillen ter sprake. We zingen liedjes in verschillende talen.

4.1.10. Iedereen is 'anders' en ieder kind mag er zijn

We accepteren het kind zoals het is. We bieden het mogelijkheden om zichzelf te ontwikkelen. We laten het kind zoveel mogelijk zelf dingen ontdekken en forceren niets. Als een kind alleen wil spelen, dan mag dat

4.1.11. Bij overtreden van regels nooit het kind afkeuren, alleen het gedrag

We leggen kinderen uit waarom het niet leuk is wat hij /zij doet. We zeggen: "Ik snap dat jij dit ook graag wil doen, maar nu is Marietje er nog mee bezig". Bij peuters en BSO-kinderen benoemen we wat we zien gebeuren en vragen dan bijv.: "en nu?" We bieden een kind de gelegenheid zelf een alternatief te bedenken voor zijn gedrag. Daar waar gevaar ontstaat voor anderen of het kind zelf grijpen we in. We leggen dan uit wat we niet goedkeuren aan het gedrag. Jonge kinderen die nog geen consequenties kunnen overzien van hun gedrag halen we uit de situatie (bijv. bij een bijtende dreumes).

Bij BSO-kinderen waarschuwen we twee keer, als dit niet helpt dan halen we het kind ook uit de situatie en laten het even nadenken op de bank; daarna praten we even met het kind.

4.1.12. Een sfeer scheppen waarin kinderen zich welkom voelen

We dragen zorg voor een rustige sfeer door zelf rustig te bewegen en te praten. We maken de omgeving aantrekkelijk met speelgoed dat past bij het ontwikkelingsniveau van de kinderen. We begroeten kinderen bij binnenkomst en maken een kort praatje met ze en met hun ouders. Ieder kind heeft een eigen vak(je) of mandje met een leuk plaatje en hun naam of foto erop.

4.1.13. Praten met kinderen en uitleg geven als ze grenzen overschrijden:

We vinden dat een kind stout mag doen; als je nooit de grenzen overschrijdt, leer je nooit wat mag en niet mag. Wij bewaken die grenzen. Kinderen mogen zelf hun grenzen leren kennen. Als het gevaarlijk wordt, grijpen we pas in. We geven ze ook de ruimte om zelf hun conflicten onderling op te lossen, lukt dat niet, dan doen we het samen.

Als een kind bijv. valt, dan kijken we eerst wat er gebeurt en hoe het er zelf op reageert. Als kinderen iets van elkaar afpakken, dan wachten we eerst even af wat er gebeurt, we houden het wel in de gaten en begeleiden zonodig wat er gebeurt en geven ze de ruimte hun verhaal te vertellen.

4.1.14. Bij flexibele opvang extra aandacht voor rust op de groep, waarborgen van continuïteit voor kind en de groep

De regel is: niet halen of brengen tussen 11.30 uur en 12.30 uur. Op dat moment wordt er gegeten op de groep. Het is voor iedereen storend als tijdens het eten mensen binnenkomen. De pedagogisch medewerker moeten de kinderen alleen laten als ze het kind en ouders gaat begroeten. Ze kan hiervoor niet uitgebreid de tijd nemen en het kind valt plompverloren in een groepsgebeuren dat al aan de gang is. Hierdoor is het voor het kind net alsof het buitengesloten wordt.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
a.arkesteijn	a.vermeulen	o.bakker	07-01-2008	1

We kondigen van te voren aan wie er nog komt en hoe laat bijv. "na het eten!" We kijken of het flex-kind meteen aan een activiteit kan meedoen zodat het het gevoel krijgt erbij te horen.

4.2. Persoonlijke competenties op KDV De kleine en GROTE Wereld

De belangrijkste punten hieruit voor DE kleine en GROTE Wereld:

- Wij vinden praten en duidelijk uitleg geven belangrijk.
- Door middel van groeps- en individuele activiteiten proberen we kinderen te stimuleren in hun motorische ontwikkeling.
- Door te stimuleren, waarderen en complimenteren proberen we kinderen te helpen in het ontwikkelen van hun zelfvertrouwen.

4.2.1. Zorgen voor uitdagende omgeving die tegemoet komt aan het verlangen van kinderen om op verkenning te gaan, nieuwe dingen te ontdekken en zich de wereld eigen te maken

Dit bekijken we per kind en springen hier dan op in. We bieden gerichte activiteiten aan op alle leeftijden. We ondernemen verschillende dingen, binnen en buiten. Met de grote kinderen gaan we zoveel mogelijk naar buiten. We laten kinderen eventueel laarzen meenemen. We bieden veel verschillende activiteiten aan voor de grove en de fijne motoriek en materiaal dat de fantasie van kinderen prikkelt. Voor de grove motoriek zijn dat dingen als fietsen, glijden, klimmen, klauteren enz. Voor de fijne motoriek zijn dat dingen waar kinderen kunnen oefenen op de pincetgreep, knippen, rijgen enz. Bij de BSO is dat bijv. Kapla en Knex. Voor fantasiespel zijn er bijv. kleden, verkleedkleden en poppen en voor de BSO ook playmobiel, Barbies enz.

4.2.2. Zorgen voor afwisseling van rustige en meer actieve activiteiten en voor gevarieerd spelmateriaal waardoor kinderen spelenderwijs de grenzen van hun eigen 'kunnen en kennen' ontdekken, ervaren, verleggen en daarvan leren

Kinderen krijgen veel ruimte hun eigen spel te spelen, zo ontdekken ze het beste de grenzen van hun eigen 'kunnen en kennen'. Daarnaast bieden we activiteiten aan, maar kinderen zijn vrij om eraan mee te doen. We stimuleren ze wel. Er is volop spelmateriaal aanwezig. Zonodig buigen we spel om naar wat rustiger spel door bijv. een boek voor te gaan lezen en soms een filmpje te gaan kijken.

4.2.3. Mogelijkheden bieden voor ontwikkeling van motoriek, kinderen aanmoedigen motorische vaardigheden te vergroten

We dagen kinderen uit om hun lichamelijke vaardigheden te oefenen, door bijv. een bal weg te gooien en te kijken of een kind erachter aan gaat, of bij baby's wat speelgoed om ze heen te leggen en te kijken of ze gaan draaien. Bij BSO-kinderen door met ze te voetballen of touwtje te springen, te fietsen, te rennen enz. We proberen lichamelijke vaardigheden te stimuleren. We helpen kinderen als ze niet van de glijbaan durven, of we wachten nog een paar weken; vaak gaat het dan vanzelf. We gaan niet teveel 'pushen'; we stellen ons voor dat je boven aan een skipiste staat en nog nooit hebt geskied! We doen veel activiteiten samen met de kinderen, zowel in een groepje als individueel. Als het niet lukt, dan dwingen we niet. Lukt het wel dan belonen we ze door "Goed gedaan" te zeggen.

4.2.4. Stimuleren spraak- en taalontwikkeling

Dit doen we door duidelijk en correct te spreken, zinnen zonodig te herhalen i.p.v. te verbeteren, anderstalige kinderen in het Nederlands aan te spreken, activiteiten verbaal te begeleiden en gebruik te maken van verhalen, liedjes en rijmpjes. We benoemen wat we doen, lezen veel voor en we zingen veel. In de kring, maar ook daarbuiten geven we kinderen bewust de ruimte om dingen te zeggen en luisteren naar wat ze te zeggen hebben.

4.2.5. Stimuleren verstandelijke ontwikkeling

Dit doen we door het aanbieden van gevarieerd spelmateriaal en door reële eisen te stellen afgestemd op de leeftijd en belangstelling van kinderen.

We kijken goed naar het ontwikkelingsniveau van de kinderen en bieden het materiaal aan waar ze aan toe zijn en soms juist iets met net iets meer uitdaging. We waken ervoor dat we ze niet ondervragen; dat werkt demotiverend. Bepaalde spelletjes maken kunnen we makkelijker of moeilijker maken. Door de variatie van spelmateriaal blijft spelen boeiend en uitdagend. En door de afwisseling zijn de kinderen op verschillende

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
a.arkesteijn	a.vermeulen	o.bakker	07-01-2008	1

manieren in beweging en bezig; rustig of juist drukker. Belangrijk is de sfeer waarin dit gebeurt, we leggen niet de nadruk op het resultaat, maar op het plezier waarmee het gebeurt.

4.2.6. Stimuleren van creatief denken

We stimuleren creatief denken door inderen aan te moedigen nieuwe dingen uit te proberen en initiatieven te nemen. Maar ook door het aanbieden van verschillende materialen, soms onbekend voor de kinderen. De pedagogisch medewerker houdt zich op de achtergrond en laat de kinderen zelf experimenteren. Komen ze er niet uit dan kunnen we altijd een tip geven waardoor ze zelf verder kunnen. We nemen ze niets uit handen en bemoeien ons niet met hun spel. Zo leren zij meer vertrouwen op hun eigen kunnen.

4.2.7. Rekening houden met specifieke behoeften en interesses van kinderen

Dit doen we door elk kind te accepteren zoals het is en elk kind zijn / haar eigen ontwikkeling in eigen tempo te gunnen. Doordat we de kinderen kennen weten we wat de een wel boeit en de ander niet. Zonodig schaffen we nieuw materiaal aan bijv. timmermateriaal op de BSO.

4.2.8. Kinderen helpen zelfvertrouwen te ontwikkelen

We doen dit door ze te stimuleren, te waarderen en te complimenteren, maar ook door zomaar een aai over de bol of een knipoog te geven. Het kind voelt dan dat hij er mag zijn. Zelfvertrouwen en zelfstandigheid vinden we belangrijk. We vinden het heel belangrijk dat kinderen lekker in hun vel zitten. Daarvoor is het heel nodig dat ze zich veilig voelen op de groep / het dagverblijf. We helpen kinderen door ze aan te moedigen om bijv. in de kring iets zeggen.

4.2.9. Kind ruimte geven om eigen identiteit te ontwikkelen

We accepteren het kind zoals het is. We bieden het de mogelijkheden om zichzelf te ontwikkelen. We laten het kind zoveel mogelijk zelf dingen ontdekken. We forceren niet. Als een kind alleen wil spelen, dan mag dat ook. Bijv. het ene kind vindt het ontzettend leuk om zich te verkleden, een ander wil dat niet, dat past misschien niet bij hem/haar of het komt misschien later.

4.2.10. Kinderen leren zelf conflicten op te lossen en assertief te zijn

We leren kinderen zelf na te denken over oplossingen. Bijv. als kinderen iets van elkaar afpakken, dan wachten we eerst even af wat er gebeurt, we houden het wel in de gaten en begeleiden zonodig wat er gebeurt. We zeggen dan bijv.: "Ik zie dat jullie allebei die pop willen hebben, hoe moet dat nou?" Of als de pop is afgepakt moedigen we het kind aan om te zeggen dat het dat niet leuk vindt.

4.2.11. Kinderen in de bso aanmoedigen nieuwe interesses en hobby's te ontwikkelen:

Door met kinderen te praten over wat hun hobby's zijn. Je kunt anderen laten zien wat jij leuk vindt en door zelf nieuwe dingen in te brengen bijv. Spelen met strijkkralen, filmpje met elkaar maken, voetbaltoernooi enz.

4.2.12. Praten met kinderen en uitleggen als ze grenzen overschrijden:

Bij overtreding van regels keuren we nooit het kind af, alleen het gedrag. We leggen uit waarom iets niet kan of mag. Liever belonen we gewenst gedrag en corrigeren we ongewenst gedrag. Ongewenst gedrag bestraffen we alleen als corrigeren niet helpt.

We zetten een peuter ook weleens even op de hal als het veel negatieve aandacht vraagt en het te belang van de groep in het geding komt. We proberen dit te voorkomen door juist positieve aandacht te geven.

4.2.13. Aandacht voor evenwicht tussen groepsactiviteiten en individuele activiteiten

Groepsactiviteiten zijn niet verplicht. We stimuleren het kind wel om mee te doen, bijv. door zelf mee te doen bij kringspelletjes. We bieden dingen aan, maar als kinderen niet mee willen doen, dan hoeft het niet. We besteden ook aandacht aan individuele activiteiten. Dit doen we door bijv. als de kleintjes in bed liggen, iets met de grote kinderen te doen. We proberen ieder kind op zijn/haar eigen niveau activiteiten aan te bieden. Bij het naar de wc gaan, het verschonen van kinderen of het naar bed brengen is er gelegenheid van een-op-een contact. Bij baby's nemen we hier ruim de tijd voor. Bij de 3+ BSO-groep is hier de meeste tijd voor in de ochtend (3+) en op de lange middagen (BSO). Meestal gebeurt dit in de vorm van een spelletje met een of twee kinderen of met voorlezen.

4.2.14. Aandacht voor lichamelijke veranderingen en ontwikkeling van seksualiteit

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
a.arkesteijn	a.vermeulen	o.bakker	07-01-2008	1

We volgen de kinderen in hun ontwikkeling. We gaan op een normale manier om met de verschillen tussen jongens en meisjes. We benoemen de verschillen als de kinderen het daarover hebben. We staan open voor eventuele vragen van de kinderen en geven ze altijd antwoord. Onze antwoorden zijn afgestemd op hun ontwikkelingsniveau. Als de vragen te intiem worden verwijzen we kinderen naar hun ouders. We letten erop dat kinderen bij het doktertje spelen niet over hun eigen grenzen gaan. (Zie ook 4.4.15.)

4.2.15. Stimuleren gezond en veilig gedrag bij kinderen, rekening houdend met hun leeftijd en ontwikkelingsniveau

De grootste stimulans voor kinderen is hoe wij, als leiding, ons gedragen. Bijv. handen wassen voor het eten, rustig bewegen op de groep, niet naar elkaar roepen door de groepsruimte enz.

Op de groep hebben we huisregels die voor de kinderen duidelijk zijn. Iedereen houdt zich eraan en bij overtreding wordt uitgelegd waarom we ons daar aan moeten houden, bijv. niet rennen op de groep.

Dingen die niet duidelijk zijn voor de kinderen leggen we in begrijpelijk taal uit, bijv. niet met een schaar rondlopen, want als je valt dan kun je je eraan bezeren. We maken kinderen alert door uit leggen waar de gevaren zijn en hoe we ze kunnen voorkomen.

4.3. Sociale competenties op De kleine èn GROTE Wereld

De belangrijkste punten van DE kleine èn GROTE Wereld op het gebied van ontwikkeling van sociale competenties zijn:

- ❖ We werken aan een positieve groeps sfeer. We stimuleren de kinderen om samen bezig te zijn en samen te delen.
- ❖ We stimuleren en helpen kinderen in het zelf oplossen van hun conflicten.
- ❖ Wij zijn alert op het belonen van positief gedrag en bestraffen alleen als corrigeren niet helpt.

4.3.1. Stimuleren van positieve groeps sfeer, kinderen aanmoedigen dingen samen te doen en te delen

We stimuleren kinderen samen dingen te doen en samen dingen te delen, zowel speelgoed en boeken als plezier en verdriet. We leren de kinderen om te vragen bij het delen van bijv. het potje lijm of verf. Met fietsen leren we dat het om de beurt gaat: eerst het ene kind, dan het andere. Bij de baby's leren we spelenderwijs dat ze iets niet mogen afpakken. We doen samen 'gek' en benoemen alles, ook onze gevoelens. We laten kinderen ervaren hoe leuk het is om samen dingen te doen. Zo leren ze op hun beurt te wachten, naar elkaar te luisteren, elkaar te troosten en ze sluiten vriendschappen. We geven kinderen de ruimte om elkaar te troosten als ze gevallen zijn of moeite hebben met afscheid.

4.3.2. Aanbieden van groepsactiviteiten met aandacht voor evenwicht groepsactiviteiten - individuele activiteiten:

Groepsactiviteiten zijn niet verplicht. We stimuleren het kind wel om mee te doen, bijv. door zelf mee te doen bij kringspelletjes. We bieden activiteiten aan, maar als kinderen niet mee willen doen, dan hoeft het niet.

We besteden ook aandacht aan individuele activiteiten door, bijv. als de kleintjes in bed liggen, iets met de grote kinderen te doen. We proberen ieder kind op zijn/haar eigen niveau activiteiten aan te bieden. Soms lezen we voor aan de hele groep, een andere keer maar met een of twee kinderen.

4.3.3. Kinderen geven-en-nemen leren, leren conflicten op te lossen

We geven kinderen de ruimte zelf hun onderlinge conflicten op te lossen, maar houden ze goed in de gaten. Lukt het niet dan benoemen we wat we zien of gezien hebben en helpen ze oplossingen te bedenken. Als een kind bijv. al heel lang op die mooie fiets zit, stellen we voor dat hij nog één rondje fietst en de fiets dan aan de ander geeft.

4.3.4. Kinderen leren zich in te leven in de ander, begrip te hebben voor de ander

Hierin is ons eigen voorbeeld heel belangrijk. Bijv. bij verdriet benoemen we wat wij zien en horen. We gaan naar het kind toe en vragen wat er aan de hand is. We troosten het kind. Zo ook in een conflict situatie: als een kind een ander pijn heeft gedaan, dan gaan we er naar toe en halen beide kinderen naar ons toe. We benoemen wat er gebeurd is en wijzen erop dat de ander huilt, verdriet heeft. We helpen het kind om de ander te troosten. Bij

BSO-kinderen vragen we ook of zij het leuk zouden vinden als iemand dat bij hun deed. Of je vraagt: "doet iemand dat weleens bij jou en vond je dat leuk?".

4.3.5. Kinderen leren dat iedereen anders is en dat iedereen gelijkwaardig is

Iedereen mag anders zijn. Ieder kind mag andere dingen leuk of mooi of lelijk vinden. Daardoor ben je niet minder dan een ander. Bij de BSO hebben kinderen soms een lievelingskleur en praten daarover. Dit is een mooie aanleiding om met kinderen in gesprek te gaan over dit onderwerp en ze duidelijk te maken dat je een andere mening mag hebben.

4.3.6. Stimuleren andere culturen te verkennen (boeken, spelletjes, gerechten, feesten)

We doen dit bijv. door boeken over een ander cultuur voor te lezen. We hebben ook speelgoed (bijv. donkerbruine pop, verkleedkleren) van andere culturen op de groep. Bij de BSO praten we over de huidskleur, het soort haar en benadrukken dat verschillend zijn zo leuk is.

4.3.7. BSO-kinderen aanmoedigen actief te worden in kinderparticipatie en kinderactiviteiten

We evalueren regelmatig activiteiten op de groep als ze 's middags uit school aan tafel zitten. We vragen wat ze leuk en minder leuk vinden op de BSO en wat ze missen. Verder vragen we ze vaak wat ze willen doen en sluiten dan daarop aan.

4.3.8. Belonen van gewenst gedrag, corrigeren van ongewenst gedrag; ongewenst gedrag alleen bestraffen als corrigeren niet helpt

Voorbeelden van belonen zijn:

- lief dat je de baby aait
- fijn dat je de beker leegdrinkt
- of een stickertje op de hand als ze naar de wc geweest zijn

Voorbeelden van straffen zijn:

- kind even buiten de groep plaatsen door op de bank te zetten
- een stukje naar achteren bij de tafel
- of aan een klein tafeltje in minuten niet langer dan de leeftijd, maar meestal korter en altijd eerst waarschuwen.

We proberen vooral positieve aandacht te geven.

4.3.9. Kinderen ruimte geven om eigen identiteit te ontwikkelen

We accepteren het kind zoals het is. We laten het kind zoveel mogelijk zelf dingen ontdekken. We forceren niet. Als een kind alleen wil spelen dan mag dat. Wil een jongen een rok aan of met poppen spelen dan is dat oké.

4.4. Socialisatie en overdragen van waarden en normen op De kleine en GROTE Wereld

Onze belangrijkste uitgangspunten als het gaat om socialisatie zijn:

- ❖ Wij zijn ons bewust van onze persoonlijke waarden en normen, wij zijn niet 'waardevrij'.
- ❖ Wij zijn ons bewust van onze voorbeeldfunctie: goed voorbeeld doet goed volgen.
- ❖ Kinderen mogen zelf hun grenzen leren kennen, waarbij wij als leiding de grenzen bewaken.

4.4.1. Als groepsleiding bewust omgaan met eigen waarden en normen

We zijn ons bewust van persoonlijke normen en waarden, wij zijn niet 'waardevrij'. Van huis uit heeft ieder van ons normen en waarden meegekregen, die kunnen ook verschillen van persoon tot persoon. Ze vermengen zich als het ware met die van je collega's en van de ouders van het KDV. Bijv. bij de een mogen kinderen wel op de bank staan en bij de ander is de bank om op te zitten. Of de een schrikt ervan als iemand zijn/haar verdriet uit, de ander vindt dat heel normaal. En de een is vegetarisch en een ander eet uit geloofsovertuiging geen varkensvlees. Wij respecteren die verschillen, maar hebben op de groepen duidelijke regels afgesproken waaraan iedereen zich moet houden.

4.4.2. Bewust omgaan met invloed van voorbeeldgedrag op kinderen en geringe invloed van mondelinge overdracht van waarden en normen

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
a.arkesteijn	a.vermeulen	o.bakker	07-01-2008	1

Kinderen doen alles na, we hebben echt een voorbeeldfunctie. Iets alleen zeggen en vervolgens zelf anders doen werkt niet. Goed voorbeeld doet goed volgen. Kinderen spelen alles na, je hoort jezelf terug. Ze gebruiken dezelfde woorden. Daar leer je zelf soms weer van. Bijv. kinderen mogen niet op tafel zitten, maar vervolgens doe je het zelf wel. Of als er veel gepraat wordt door collega's onderling, gaan de kinderen ook druk praten. En kinderen helpen eerder met opruimen als je zelf meehelpt.

4.4.3. Respecteren van anderen, hun mening en hun bezit, vermijden van vooroordelen

We staan open voor ieders mening, maar heeft iemand een andere mening dan sluiten we een compromis. We leren kinderen voorzichtig te zijn met elkaars bezittingen. Andere voorbeelden:

- *we lachen anderen niet uit die een andere mening hebben*
- *als een ouder vraagt om het kind 's middags niet meer te laten slapen en wij denken dat het wel nodig is, stellen we voor om het een uurtje te laten slapen*
- *moslim kinderen geven we geen varkensvlees*
- *we accepteren niet dat kinderen elkaars tekening, zandtaart of bouwwerk kapot maken.*

4.4.4. Respecteren van alles wat leeft

*We slaan geen insecten dood, we vangen ze en brengen ze naar buiten. De kinderen mogen een spin een naam geven of we noemen hem onze **huisspin**. We staan niet toe dat kinderen blaadjes van de bomen trekken.*

Uitzonderingen zijn: brandnetels en stekels of insecten waar we last van hebben. We verdelgen mieren waar de kinderen niet bij zijn. We leren de kinderen hoe om te gaan met de konijnen en kippen door ze mee te laten helpen bij de verzorging en het schoonmaken van het hok en de ren.

4.4.5. Niet accepteren van gewelddadig of agressief gedrag

Regel is dat we elkaar geen pijn doen. We leren kinderen de ander duidelijk te maken dat iets niet leuk is. Soms buigen we het spel ook om: tegen schietende kinderen zeggen we bijv.: "neem een brandweerspuit en ga maar brandjes blussen". Bij machtspeletjes houden we goed in de gaten of kinderen niet bang worden of zich bedreigd voelen door kinderen die bijv. voor tijger spelen. Schelden en schreeuwen accepteren we niet.

4.4.6. Niet accepteren van pesten

Voorboden van pesten zien we bij de oudere peuters en op de BSO. We accepteren niet dat kinderen buitengesloten worden of niet naast iemand mogen zitten. We proberen wel te achterhalen waar het vandaan komt. Bijv. in het geval dat kinderen elkaar uitlachen om de kleren die iemand aanheeft, leggen we uit dat dat niet leuk is, dat iedereen aan mag doen wat hij of zij leuk vindt. We proberen het kind voor te houden hoe hij/zij het zou vinden als hij/zij uitgelachen wordt.

4.4.7. Niet accepteren van liegen

Tot ongeveer 4 jaar is er nog geen sprake van liegen, maar van fantaseren. Bij BSO-kinderen proberen we te achterhalen waarom het kind liegt. Het kan zijn dat een kind bang is voor straf en daarom niet de waarheid vertelt. We bespreken samen met het kind wat een alternatief kan zijn voor het liegen.

4.4.8. Niet accepteren dat kinderen elkaar onderling zwart maken

We reageren op kinderen als ze bepaalde opmerkingen maken waaruit een vooroordeel blijkt. Dit kan bijv. voorkomen als er sprake is van competitie. We praten erover en leggen zonodig uit wat het betekent. We hebben respect voor elkaar, ook voor wie anders is, anders denkt of er anders uitziet. Kinderen die vooroordelen uiten, doen het vaak uit angst zelf zwart gemaakt te worden.

4.4.9. Aandacht en respect voor de gelijkwaardigheid van ieder kind ongeacht leeftijd, kleur, religie, geslacht etc.

We geven alle kinderen de ruimte om met poppen en auto's te spelen en respecteren het ook als een kind bijv. niet wil knutselen of niet in het zwembad wil.

4.4.10. Duidelijk zijn over 'onze manieren' maar wel flexibel met regels omgaan

We hebben duidelijke regels en structuur, maar als het minder druk is, kan er soms meer dan anders. Dit leggen we de kinderen wel goed uit.

Voorbeelden hiervan:

- *als een kind bovenop een ander kind gaat liggen, vinden we het niet goed als het slachtoffer het niet leuk vindt; vindt het onderste kind het wel leuk, dan laten we dit gaan*

- als het heel druk is, slaan we het zingen wel eens over om snel naar buiten te kunnen gaan
- we eten in plaats van brood ook weleens een pannenkoek
- 's zomers mogen de kinderen met water kliederen, 's winters niet.

4.4.11. Stimuleren van onderlinge solidariteit, kinderen aanmoedigen elkaar te helpen

We moedigen kinderen aan om bijv. samen iets te zoeken wat ze kwijt zijn, samen te spelen, elkaar te helpen met de jas of schoenen aandoen of bij de BSO het brood door te snijden. Als ze dit doen complimenteren we ze.

4.4.12. Kinderen leren open te staan voor en respect te hebben voor gewoonten en rituelen van andere (sub)culturen, kinderen stimuleren om gewoonten uit andere culturen te verkennen d.m.v. boeken, liedjes, spelletjes, gerechten en feesten e.d.

We hebben wel donkere poppen en boekjes met donkere kinderen. We leren kinderen buitenlandse liedjes. Bij de BSO is het regelmatig onderwerp van gesprek en laten we kinderen vertellen over hoe het in hun land was, hoe ze hier gekomen zijn e.d. We benadrukken vooral dat het zo leuk is dat we allemaal zo verschillend zijn.

4.4.13. Kinderen leren mensen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen te respecteren

We staan open voor en gaan respectvol om met kinderen met een lichamelijke of verstandelijke beperking. Als (BSO)kinderen zien dat die gehandicapte kinderen/mensen anders zijn leggen we ze uit wat er aan de hand is. We praten met de kinderen over wat ze zien en wat een mogelijke oorzaak is waarom iemand bijv. niet kan lopen en in een rolstoel zit.

4.4.14. Respecteren ieders normen en waarden t.a.v. seksualiteit, bewaken van grenzen van alle betrokkenen op dit gebied (groepsleiding en gastouders, ouders, de omgeving)

We houden rekening met normen en waarden die ouders hebben t.o.v. seksualiteit voor hun kind, bijv. dat meisjes alleen door vrouwen mogen worden verschoond. Of dat anderen hun kind niet in zijn/haar blootje mogen zien. Het moet wel praktisch uitvoerbaar zijn en in het geval dat het niet zo is, gaan we met de ouders hierover praten en proberen hiervoor een oplossing te vinden. We letten erop dat kinderen niet blootgesteld worden aan iets wat ze niet prettig vinden. We laten kinderen niet bloot buiten spelen. Hiermee bewaken we de privacy van het kind.

4.4.15. Ontspannen omgaan met blootspelletjes, doktertje spelen e.d. bij jonge kinderen, toezicht houden, ingrijpen als het extreme vormen aanneemt en als kinderen grenzen overschrijden

We hebben geen vooropgestelde regels voor wat kinderen wel of niet mogen spelen i.v.m. blootspelletjes. We houden de kinderen in deze situaties goed in de gaten en letten erop dat geen kind iets doet wat een ander kind niet wil of ondergaat wat het kind zelf niet wil. Kinderen mogen elkaar geen pijn doen en we hanteren die grenzen die voor ons en de omgeving acceptabel zijn. Bij doktertje spelen mogen ze geen kleren uittrekken. Als een kind veel onaneert, proberen we het kind af te leiden en overleggen met de ouders wat een mogelijk oorzaak is. We maken het kind duidelijk dat seksualiteit iets is wat je niet in het openbaar deelt, maar dat dit iets is van het kind zelf.

4.4.16. Voorlichtingsmateriaal, boeken en een luisterend oor bieden rondom seksualiteit bij BSO-kinderen

(Is nog in discussie)

4.4.17. Kinderen leren wanneer ze grenzen overschrijden

Als kinderen grenzen overschrijden, laten we de mogelijke gevolgen van dit gedrag zien. De pedagogisch medewerkers bewaken de grenzen. Als het te gevaarlijk wordt grijpen we in. Bijv. als het kind een ander pijn doet, een ander stoort in zijn spel, spullen kapot maakt of bij spel dat gevaar oplevert voor het kind zelf of een ander, maar ook bij liegen of pesten.

4.4.18. Bij overtreden van regels het gedrag afkeuren, niet het kind

We leggen kinderen uit waarom het niet leuk is wat hij doet. We zeggen: "Ik snap dat jij ook graag wil doen, maar nu is Marietje er nog mee bezig" of "Johnny, wil je Beppie niet omduwen, want dat vind ik niet leuk!"

Liever belonen we gewenst gedrag en corrigeren we ongewenst gedrag. Ongewenst gedrag bestraffen we alleen als corrigeren niet helpt.

4.4.19. Uitleg geven bij de dingen die je doet

Als kinderen vragen stellen over iets waarmee we bezig zijn, geven we antwoord op hun vragen. Het is goed dat werkzaamheden op de groep uitgevoerd worden, het is voor de kinderen zichtbaar en dan kunnen ze logische verbanden leggen. Bijv. tafel dekken, was vouwen, vegen of speelmateriaal schoonmaken. We vertellen kinderen ook wat we met ze gaan doen, bijv. naar bed brengen, schone luier aandoen, neus vegen enz.

4.4.20. Kinderen leren om ruzies uit te praten

Jongere kinderen laten we sorry zeggen als ze iets gedaan hebben wat niet door de beugel kan. BSO-kinderen geven we meer de tijd om er zelf onderling over te praten en afspraken te maken. De pedagogisch medewerkers hebben daarin een bemiddelende rol.

5. Indeling in stamgroepen, leidster-kind ratio en het gebruik van de ruimte op Kindercentrum DE kleine en GROTE Wereld

5.1. Stamgroepen en leidster-kindratio

DE kleine en GROTE Wereld bestaat uit 5 stamgroepen:

- Twee baby-groepen (Zalm en Blauw) met ieder 9 kinderen van 0 – 22 maanden; op deze groepen hanteren we een leidster-kindratio van 1 leidster op 4 á 5 kinderen afhankelijk van de leeftijd van de kinderen
- Een verticale groep (Rood) met 12 kinderen van 0 – 4 jaar; op deze groep hanteren we een leidster-kindratio van 1 leidster op 6 kinderen
- Een peutergroep met 14 kinderen van 22 maanden – 4 jaar; op deze groep hanteren we een leidster-kind ratio van 1 leidster op 7 kinderen
- Een 3+/BSO-groep met 's morgens maximaal 8 kinderen vanaf 3 jaar met één leidster en 's middags komen daar een aantal kinderen bij van 4-7 jaar tot een maximum van totaal 16 kinderen met een tweede leidster.

5.2. Gebruik van de ruimtes

Alle groepsruimten komen uit op de hal met centrale keuken. De hal wordt door alle groepen bij toerbeurt gebruikt bij bijv. slecht weer. Hier is een ballenbad en ander groot speelmateriaal om te bouwen. Ook bij bepaalde activiteiten, zoals Sinterklaas en voorleesdagen, gaan groepen soms samen naar de hal voor een bepaalde activiteit.

5.3. Samenvoegen van groepen

Ons uitgangspunt is dat kinderen zoveel mogelijk op hun eigen stamgroep verblijven met twee vaste leidsters. Bij een lage kindbezetting komt het voor dat groepen samengevoegd worden met van iedere groep een vaste leidster.